ARTIFICIUM

Cognoſcendarum Radicum Hebraicarum, in Nominibus ſeu Derivativis abſolutis, traditum Canonibus quibuſdam certis atque conſcriptum

A

CN. CORNELIO UYTHAGE,

S. S. T. & P. D.

LUGD. BATAV.

Apud PETRUM DE GRAAF,

M DC LXXXII.

PROOEMIUM.

Vulgatum adagium est, nihil dictum esse, quod non dictum fuerit prius. Et certè nihil hodiè novi fieri videmus sub Sole, sed varios confici libros diverso quidem stylo, ac methodo de materiis, rebusque iisdem, uti eadem res diversimodè veniat. Undè si per plurima daretur oberrare volumina Authorum, videremus quandoquè de eadem materia, conceptos eosdem ab aliis fuisse in medium allatos: Reperiuntur enim interdum cogitationes, hominum diversarum temporum, atque ætatum adeò simillimæ, ut ex aliis haustæ esse suâ similitudine, quam cum aliis referunt, jure videri aliquibus possent. Quòd similitèr de Canonibus nostris, ubi artificium cognoscendarum Radicum in nudis earum formis (quod tamen à nemine præstitum esse hactenùs novimus) dici à quibus-

 dam

dam possit: Neque enim hoc artificium latuisse summa Hebræorum lumina, verisimile est, quamvis aliis pandere hoc arcanum noluerint, sed sedulò sibi reservare, quemadmodum mos iste à multis retrò annis inter tales obtinuit: Interìm tamen, me simile quid reperisse apud alios, multò minus accepisse ab iisdem; verum propriâ mihi constitisse experientiâ atque usu, verè hîc asserere possum. Quamvis sæpenumerò accidere comperiamus, proprietates rerum naturalium, admirandaque aliqua inventa, aliis, qui sequioribus vixere sæculis, quibusque prisci illi ignoti prorsùs fuere, nedum ipsis lecta eorum scripta, non fuisse ignota, insciosque interdum in eadem cogitata esse delatos. Quæ cùm hodiè latuerint, æternoque oblivionis somno videbantur obruta, summâ cum humani generis utilitate in lucem, tanquam nova hîc revocantur. Atq; hæc publica utilitas compulit nos, artificium hoc, ab aliis, quod sciam non edoctum, hactenúsque penes nos reservatum, in publicum emittere. Faxit Deus. O. M. ut cedat in literaturæ Hebraicæ ulteriorem promotionem, atque emolumentum. Amstelod. 25. Julii Ac. 1676.

De

De Literis Radicalibus & Servilibus, quibuſque in locis Radicalium, aut Servilium naturam aſſumant, Regulæ generales, hiſce verſiculis incluſæ.

I. אֱלְבַשׁ כנהם יות *Serviles eſſe notabis.*

II. *In fine aut medio vocis, non ſerviet* אלבש·

III. *Nec* כנהם *in medio: ſed* יות *variabit ubiquè.*

Includuntur etiam Serviles iſtæ undecim, hiſce vocabulis tribus מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן· vel hiſce מֹשֶׁה כָּתַב אֵלֵינוּ *Moſes ſcripſit ad nos.* Vel אלבש תכן היום· Vel אֱלַבֵשׁ נִמְכָּה תָוִי·

De Radicalibus.

אֱלְבַשׁ *in fine, aut medio dictionis poſitæ, empèr ſunt Radicales.*

תָּכַן הַיּוֹם 7. istæ serviles, licet in principio, & fine dictionis, tamen interdùm sunt Radicales.

De Servilibus.

Literæ istæ 4. אלבש, tantùm in principio Radicis, sunt serviles.

Quatuor veræ istæ כָּן הֵם in principio, & fine tantum Radicis, sunt Serviles.

Tres verò istæ יות ubiquè, id est in principio, medio, & fine, sunt Serviles.

De Investigatione Radicis, sunt observandi hi versus generales.

1. *Si tibi tres restant, postquam submoveris omnes serviles, vocis Radicem credito veram.*

2. *Quod, si fortè duæ restent, præponito fronti Nun vel Jod: (rarius א) aut Vau, vel, Jod mediâ intercludito sede: Aut He (rarius א) postponas: aut conduplicato secundam.*

3. *Unica, si restat, Capiti præmitte Nun, aut Jod: He jungas fini.*

Gene-

Generales Regulæ, in dictionibus, unâ, aut duabus literis Radicalibus destitutis, observandæ.

1. Quando dageſſata prima Radicis fuerit, docet Nun in principio dandum eſſe, rarius Jod, & rariſſimè Lamed.

2. Si ſecunda dageſſata fuerit, indicat eandem geminandam eſſe, niſi iſtud Dageſch ſit Characteriſticum Conjugationis Pihel, vel indè deſcendens, ſive retinens aliquid formæ Conjugationis ſecundæ Pihel, cujus formæ eſt vox חִטָּה *triticum* à Rad: חָנַט.

Criteria certa cognoſcendarum quarundam Radicium, in Derivativis, ſeu Nominibus quibuſdam abſolutis.

CANONES INFALLIBILES.

CANON I.

Nomina Hëemantica. i. e. quibus præſigitur una, è literis formativis No-

minum הָאֶמַנְתִּי, מ vel ח, sequiturque immediate וֹ vel וּ. i. e. Vau Cholem vel Schureck, abjecto מ, & וֹ vel וּ, ac remanentibus duabus Radicalibus, debet præponi י, ad inveniendam Radicem veram; qualia sunt.

מוֹשָׁב *sedes* à Rad. יָשַׁב
תּוֹשָׁב *incola* à Rad. יָשַׁב
מוֹלָד *partus* à Rad. יָלַד
מוֹקֵד *ustio* à Rad. יָקַד
מוֹקֵשׁ *laqueus* m. à יָקַשׁ *laqueum tetendit.*
מוֹרָשׁ *hæreditas.* à Rad יָרַשׁ
מוֹרָשָׁה *possessio* à Rad. יָרַשׁ
מוֹרָא *timor* m. g. à Rad. יָרֵא
מוֹצָא *excitus* à Rad. יָצָא
מוּסָר *disciplina* à Rad. יָסַר *erudivit.*
מוֹעֵד *conventus* à Rad. יָעַד
מוֹדָע *cognatus* & מוֹדַעַת *cognatio* à Rad. יָדַע *cognovit.*
מוֹפֵת *miraculum* à Rad. יָפַת
תּוֹדָה *laus*, à Rad. יָדָה
תּוֹרָה *doctrina* à Rad. יָרָה

Ejus-

Ejusdem etiam generis sunt.

תוֹכֵחָה & תּוֹכֵחָה &
תוֹכַחַת *pæna*
תוֹכֵחָה à Rad. יָכַח.

Oriuntur enim à Quiescentibus פ״י *Pe. Jod.* i. e. primâ Radicali Jod, quorum nomina habent pro Jod Schevato, Vau Quiescens, post Cholem, vel Schureck, Rarissimè ab aliis descendunt verbis.

Exceptio.

Excipe tamen מוֹרָד *extensum opus* 1 Reg. 7. v. 29. à Rad. יָרַד. מֹרֶךְ. Levit. 26. v.36. à Rad. רָכַךְ *timore.perculsus fuit.*

CANON II.

Si verò in Nominibus Hëemanthicis, præcedat מ, vel ת, & sequatur י quiescens, tunc מ abjecto, Jod fit mobile, & Radicale, seu de substantiâ Radicis, quæ similitèr, est ex ordine Quiescentium פ״י, seu primâ Radicali Jod: ut מֵישָׁר & מישׁר

 recti-

rectitudo à Rad. יָשַׁר *rectus fuit.* מִישׁוֹר *campus.* תִּירוֹשׁ *mustum.* תִּינוֹק *infans.*

CANON III.

Omnia etiam verba à Jod incipientia, in Niphal, & Hiphil, mutant י in וֹ, assumpto Nun Characteristico: ut יָשַׁב *sedit*, fit in Niphal נוֹשַׁב, &, in Hiphil הוֹשִׁיב.

CANON IV.

Nomina monosyllaba, in quorum medio, est Jod quiescens, vel mobile, sequente ר, oriuntur à Quiescentibus mediâ Vau communiter, qualia sunt

עִיר *urbs* à Rad. עוּר.
גֵּיר *peregrinus* à Rad. גוּר.
קִיר *paries.*
עַיִר *pullus.*

Vel etiam sequente ד, ל, aliave quælibet litera: ut

גִּיד *nervus.*
זֵיד *superbus* à Rad. זוּד *superbivit.*
גִּיל *similitudo.* Itẽ *exultatio*, à Rad. גּוּל
צִיץ *flos.*

חַיִל

חַיִל *robur.*
גִּיר *calx* m. g.

CANON V.

In Monosyllabis, remanentibus duabus Radicalibus, remotis servilibus, interdùm altera Radicalis geminari debet, quia à Radice duplicatâ, descendunt, cujus generis sunt

חַג *festivitas* à Rad. חָגַג
עֵץ *arbor*, *lignum* ab עָצַץ
קַל *levis* à Rad. קָלַל
חֵץ *sagitta* à Rad. חָצַץ
צַד *latus* à Rad. צָדַד
תָּם *integer* à Rad. תמם
חַם *calidus* à Rad. חמם
גַּל *cumulus* à Rad. גָּלַל *volvit.*
פָּז *aurum* à Rad. פָּזַז *consolidari.*
חֵן *gratia* à Rad. חָנַן
עֵת *tempus* à Rad. עָתַת *tempestivè loqui.*
עֵט *stylus* à Rad. עָטַט
גֵּז *vellus* à Rad. גָּזַז *resecuit.*
טַף *parvulus* à Rad. טָפַף
בַּר & בָּר · כֹּר *frumentum* à Rad. בָּרַר
דֹּב *ursus* à Radice דָּבַב *loqui.*

Quan-

Quandóque ו, vel י debet interſeri in medio, quia oriuntur à Quieſcentibus media ו, vel י, cujus generis ſunt ſequentia.

זָר *alienus*, & זַר *peregrinus.*
צַר *hoſtis.*
שַׂר *Princeps.*
צַר *anguſtia.*
רָשׁ *pauper*, & cū א Epenthetico רָאשׁ
רָם *altus.*
דָּן *judex* à Rad. דִּין vel דוּן
עָב *nubes denſa.*
דָּג *piſcis.*
כֵּן *baſis.*
לֵץ *Deriſor* à Rad. לוּץ *ridere.*
מֵת *mortuus.*
עֵד *teſtis* à Rad. עוּד
נֵר *lux.*
גֵּר *peregrinus.*
גֵּז *avulſor* à Rad. גזז *abſcindere.*

Quibus adde formas exeuntes in ו Vau Cholem, quales ſunt.

אוֹר *Lux.*	שׁוֹר *bos.*
סוֹד *myſterium.*	חוֹח *ſpina.*
שׁוֹט *virga.*	כּוֹחַ *firmitas, robur.*

שׁוק *crus.*	דוד *ahenum.*
עוֹר *cutis.*	טוֹר *linea.*
פוֹר *sors.*	יוֹם *dies.*

Interdùm ה, vel א in fine addenda est: oriuntur enim quædam, à Quiescentibus tertiâ Radicali ה, qualia sunt.

אב *pater* à Rad. אָבָה *voluit.*

בֵּן *filius* à Rad. בָּנָה

בַּת *filia* |

אָח *frater.*

יָד *manus.*

שֵׁם *nomen*, aliis ipsa Radix.

גֵּו vel גַּו *corpus*, ab iusitat. גוה

כֵּס *solium.*

עַד *æternitas*, à Rad. עָדָה *ordinavit.*

נִי pro נְהִי *lamentum* à Rad. נָכָה & נֹהַּ *lamentum est.*

עִי *cumulus*, *acervus*, à Rad. inusit. עיה

צִי *celox*, *navis* à Rad. צִיָּה f. g. *siccitas locus siccus.* vel צָיָה *exsiccare.*

רִי *irrigatio.* m. g. à Rad. רוה *inebriari*, addito ה finali & mutato י in ו mediale.

פִּי *os oris.* In quibus omnibus, Jod ponitur loco ה finali.

צו *præceptum*, à Rad. צִוָּה *præcepit.*
תָו *signum.*
קָו *linea.*
שַׁי *donum*, à Rad. שָׁיָה
גֵּי vel גֵּיא *vallis.*
עָב
שַׁל *error*, à Rad. שָׁלָה *tranquillum esse.*
גַּג *tectum.*
דָּם *similitudo* à Rad. דָּמָה &c.

CANON VI.

Nomina Monosyllaba, quæ in medio habent Jod Quiescens, sequente א, iis abjecto י Heemantico, debet præponi נ Nun: ut

נְשִׂיא *nubes* à Rad. נָשָׂה.

Vel addi ה finale: ut

גַּיְא *vallis*, à Rad. גָּאָה

Cætera alioquin Monosyllaba, communitèr Radicalia sunt: ut

אִי *insula.*
צִי *navis* &c.

CANON VII.

Sed Nomina Dissyllaba ejusdem formæ,

mæ, habentia in medio י ſequente א, Jod abjecto, remanet א, vel ejus loco additur ה; ut.

קָרִיא *vocatus* à Rad. קָרָא
נָשִׂיא *Princeps.*
נָבִיא *Propheta.*

CANON VIII.

Nomina formæ, ſeu terminationis *Ani*, *Ali* &c. abjecto י Heemanthico, & remanentibus duabus Radicalibus, debet addi tertia ה in fine. E. G.

גָּלִי *migratio*, à Rad. גָּלָה
עָנִי *afflictus*, à Rad. עָנָה *pauper.*
חֲצִי *dimidium*, à Rad. חָצָה
דְּמִי *abſciſſio*, à Rad. דָּמָה

צְלִי *puls.*	אֲרִי *leo.*
קָלִי *ſpica.*	גְּדִי *caper.*
רָזִי *mater.*	עֲדִי *ornatus*
נָקִי *purus.*	m. g.

CANON IX.

Nomina Derivativa formæ *Oli*, *Hori*, *Oni*, *Domi* &c. abjecto ' finali, ad in-

veſtigationem Radicis, addenda eſt ה in fine. E. G.

חֳלִי, vel חֹלִי *ægritudò*, à Rad. חָלָה
אֳנִי *navis* à Rad. אָנָה
חֳרִי *æſtus*, à Rad. חָרָה *efferveſcere irâ*
דֳּמִי *ſilentium*, & *ſimilitudo* à דָּמָה
עֹנִי vel עֳנִי *afflictio*, *paupertas* à Rad. à
עָנָה *reſpondit*.
גֳּלִי *deportatio*, à גָּלָה *migravit*
יֳפִי *pulchritudo*, à יָפָה
צֹרִי צֳרִי & צְרִי *opobalſamum*, à Rad. צרה
inuſitat.

CANON X.

Nomina formæ. *Ane*, *Aze*, *Aſche*, *Ade*, *Atze* &c. deſcendunt, à Verbis Quieſcentibus tertiâ Radicali א, vel ה, qualia ſunt.

שָׂדֶה *campus*.	קָשֶׁה *durum*.
קָנֶה *arundo*.	קָצֶה *finis*.
חָזֶה *pectus*.	רָזֶה *macer*.

CANON XI.

Nomina formæ. *Eve*, *Ele*, *Eſche*, *Ene*

Ene &c. derivantur etiam à Quiescentibus tertiâ Radicali א vel ה, veluti.

גֶּבֶא m. *lacuna*, *fossa*.

דֶּשֶׁא m. *herbula*, *herba tenera* à Rad. דָּשָׁא *herbascere*.

פֶּלֶא m. *miraculum* à Rad. פלא inusit.

טֶנֶא m. *corbis*.

CANON XII.

Similitèr Nomina formæ *Eri*, *Eli*, *Ethi*, *Echi*, *Eni*, *Evi*, *Isi* &c. abjecto י Hëemanthico, debet addi ה in fine: ut:

פְּרִי *fructus*, à Rad. פָּרָה
פְּתִי *simplex*, à Rad. פָּתָה
דֳּפִי *dolus*, à Rad. דָּפָה
כְּלִי *vas*, à Rad. כָּלָה
שֵׁנִי *secundus*, à Rad. שָׁנָה
דֳּמִי *rescissio*. à Rad. דָּמָה
שְׁבִי m. *captivitas*, à Rad. שָׁבָה
לְחִי f. g. *gena*, à Rad. לָחָה
קְרִי vel קֶרִי *accidens*. à Rad. קָרָה
צְרִי *opobalsamum*, à Rad. צָרָה
שְׁלִי m. *tranquillitas*. à Rad. שָׁלָה

CANON XIII.

Nomina desinentia in ות, ית vel ת

 vel

illâ terminatione abjectâ, & remanentibus duabus Radicalibus, addendum est communitèr ת in fine. E. G.

גָּלִית & גָּלוּת *migratio.* à Rad. גָּלָה

בְּרִית *fœdus* à Rad. בָּרָה

שְׁבִית, vel שְׁבוּת *carcer*, à Rad. שָׁבָה

זְנוּת vel זָנוּת & תַּזְנוּת *scortatio* à Rad. זָנָה

כְּסוּת *tegumentũ*, à Rad. כָּסָה *texit vestis*

פְּדוּת *redemptio* vel פְּדִית à פָּדָה

חָזוּת f. g. *visio* & חָזוּת idem à חָזָה

גָּלוּת *deportatio*, à Radice גָּלָה *vide suprà.*

חֲנִית f. g. *hasta*, *lancea* à חָנָה *castrametatus est.*

גֵּאוּת f. g. *elatio*, *superbia*, à גָּאָה

עֶדוּת *ornamentum Regium*, à עָדָה *ornavit.*

דְּמוּת *similitudo.*

אָחוֹת *soror.*

חָמוֹת *socrus.*

תַּחֲנוֹת f. *metatio*, à חָנָה

תַּכְלִית *perfectio*, à כָּלָה

תַּבְנִית *structura* à בָּנָה

עֱנוּת *afflictio* ab. עָנָה

תַּעֲנִית *jejunium* ab. עָנָה

מַעֲנִית *sulcus* ab eadem Radice.

Ab יּת interdum ת abjicitur, de quo infrà *Can.* 15. Excipe tamen ab hâc regulâ, Nomina ſequentia.

יַלְדוּת *juventus.*	שְׁאֵרִית *poſterior.*
יְדִידוּת *charitas.*	שְׁלִישִׁית *tertia.*
כְּסִילוּת *ſtultitia.*	גָּפְרִית *ſulphur.*
גַּבְהוּת *altũ, altitudo.*	פָּעֳלִית vel פְּעָלִית
מַלְכוּת *Regnum.*	גָּזִית *cæſura* à Rad. גָּזַז *abſcidit.*
שַׁחֲרוּת *juventus.*	
רֵאשִׁית *Prima.*	גֵּרוּת *hoſpitiũ* à R. גור

CANON XIV.

Nomina deſinentia in וֹ Vau Cholem loco ה, deſcendunt à Quieſcentibus tertiâ Radicali ה, qualia ſunt.

שְׁבוֹ *gemma* תְּאוֹ *bos ſylveſtris*
דְּיוֹ *atramentum.*

Quibus adde deſinentia in י, qualia ſunt.

שֵׁנִי *ſecundus*	לְחִי *gena*
שְׁבִי *captivitas*	כְּלִי *vas.*

CANON XV.

Nomina formæ. *Con*, *Don*, *Bon*, *Jon*, *Lon*, *Ron* &c. derivantur, vel à Verbis

centibus ע"ו. i. e. secundâ Radicali Va veluti.

כָּרוֹן *contentio* à Rad. דון *judicare*.
מָכוֹן *habitatio* à Rad. כון *aptare*.
מָלוֹן *diversorium* à Rad. לון *pernoctari*.
מָעוֹן *habitatio*, à Rad. עון f. g. *tempus*.

Vel à Verbis Quiescentibus ל"ה, seu tertia Radicali ה, veluti.

עֶלְיוֹן *excelsus, Primas*, à Rad. עָלָה *ascendit*.
פִּדְיוֹן *redemptio*, à Rad. פָּדָה *redemit*. Hinc פְּדוּיִם idem.
חָזוֹן & חִזָּיוֹן *visio*, à Rad. חָזָה *vidit*.
גָּאוֹן m. *superbia*, à Rad. גָּאָה *excelsum esse*.
עָוֹן *iniquitas*, à Rad עָוָה *inique egit*.
מָעוֹן m. g. *habitatio*.
דִּמְיוֹן *similitudo*, à Rad. דָּמָה *simile esse*.

Vel oriuntur, à Verbis Perfectis, veluti.

אֶבְיוֹן *egenus*.
חֶשְׁבּוֹן *ratio*.
חֶסְרוֹן *defectus*.

CANON XVI.

Nomina, quæ habent Dagesch Compensativum, medio Radicali impressum, abjecto

abjecto מ Heëmanthico servili, ad inveniendam Radicem, debet apponi נ in principio: Sunt enim Nomina Imperfecta, à Verbis Defectivis primâ Radicali נ. Vel interdùm à Quiescentibus tertiâ Radicali ה, & defectivis primâ נ Nun orta. E. G.

מַבָּט m. *expectatio*, *speculatio*, à Rad. נָבַט.

מַשָּׂא *onus* à Rad. נָשָׂא *tulit*.

מַבּוּל *diluvium* à Rad. נָבַל *quod omnia concidere fecerit*.

מַפָּל *contusio*, & מַפָּל *quisquiliæ*, à Rad. נָפַל *cecidit*.

מַתָּן *donum*, *munus* à Rad. נָתַן *dedit*.

מִטָּה *lectus*, à Rad. נָטָה *extendit se*.

מַכָּה *plaga*, *percussio*, à Rad. נָכָה *percussit*.

מַסָּה *tentatio*, *onus*, à Rad. נָסָה *tulit*.

מַסָּע *profectio*, à Rad. נָסַע *profectus est*.

מַצָּה *jurgium*, à Rad. נָצָה *volavit*. Niphal נִצָּה *contendit*.

מַבּוּעַ *scaturigo*, à Rad. נָבַע *scaturivit*.

Hæc Nun primam Radicalem abjiciunt; & media dagessatur,

Exceptio.

Excipe tamen, si Dagesch sit Characteristicum, è Pihel descendens, quale est

כִּסֵּא *solium*, *sella*, à Rad. כָּסָה *texit.*
חִטָּה *triticum* à Rad. חָנַט *proferre fructus, protrudere.*
גִּזָּה *vellus* à Rad. גָּז *excidit.*
דִּבָּה *infamia*, à Rad. דָּבַב *loqui.*
מִלָּה. *dictio*, *particula orationis* &c.

De Verbis

De ratione cognoscendarum Radicum in variis Verborum formis, seu ordinibus.

CANON I.

Verba omnia, quæ in Niphal, Hiphil, Hophal, post literam Characteristicam assumunt ו, seu Vau Cholem, descendunt communitèr à Verbis Quiescentibus פ״י i. e. primâ Jod, vel פ״א i. e. primâ Aleph, ideóque ו abjecto, ad invenien-

veniendam Radicem, debet præponi י vel א. E. G.

Niphal נוֹשַׁב
Hiphil הוֹשִׁיב } à Rad. יָשַׁב
Hophal הוּשַׁב

Ejusdem generis sunt יָדַע *cognovit.* יָלַד *genuit.* יָלַךְ *ambulavit.* יָרַד *descendit.* יָרַשׁ *possedit.* אָמַר *dixit* אָבַד *periit.* אָכַל *comedit* &c. quæ in illis Conjugationibus, præter literas Characteristicas, assumunt ו Vau Cholem.

CANON II.

Verba omnia, quorum (abjecto י Jod) Imperativus terminatur per Tzere, & quandóque Patach, ad inveniendam genuinam Radicem, debet præponi simpliciter Jod. E. G.

Imperat. שֵׁב *sede*, à Rad. יָשַׁב *sedit.*
Imperat. הַב *da*, à Rad. יָהַב *dedit.*
Imperat. לֵךְ *ambula*, à Rad. יָלַךְ *ambulavit.*
Imperat. צַק *funde*, à Rad. יָצַק *fudit.*

Rarissimè ל debet præponi: uti in קַח *accipe* Imperat. à לָקַח *accepit.* vel נ: ut in תֵּן *da* Psal. 115. v. 1. & תֶּן Gen. 14. v. 20.

 נִגַּשׁ

גַּשׁ vel גֶּשׁ *accede* Imperat. à Radicibus נָתַן *dedit*, & נָגַשׁ *accessit*; Sed hoc in casu, loco Nun נ abjecti, habet in priori literâ Dagesch forte Compensativum abjecti, seu potius elisi Nun: Derivantur enim à Defectivis פ״ן. i. e. primâ Nun.

Sic הַט *inclina* Psal. 17. v. 6, pro הַטֵּה per apocopam, quod denuò pro הַנְטֵה, à Rad. נָטָה *inclinavit*. Hiphil הִטָּה, à quo iste provenit Imperativus. Sic תַּט *avertas* Psal. 27. v. 9, pro תַּטֶּה. Futur. Hiphil per apocopen.

CANON III.

Verba, quorum Infinitiva constructa, assumpto ה paragogico, desinunt in duplex Segol, vel Patach vicarium, abjecto ה servili, ad inveniendam Radicem, debet similitèr præponi Jod. E. G.

Infinitiv. שֶׁבֶת *Sedere*, à Rad. יָשַׁב *sedit.*
Infinitiv. רֶשֶׁת *Possidere*, à Rad. יָרַשׁ *possedit.*
Infinitiv. דַּעַת *Scire*, à Rad. יָדַע *scivit.*

Vel etiam, si ex gemino Segol post Segol, ex utroque per crasin, seu contractio-

tractionem quandam, constituatur Tzere. E. G.

Infinitiv. בְּצֵאת *pro* בְּצֵאת Psal. 114. v. 1. *in exeundo*, seu, *quum exiret.*

Etiam abjecto ת paragogico, י præponenda est. Quia sunt ex ordine Verborum Quiescentium פ״י. i. e. primâ Jod.

Exceptio.

Excipiuntur tamen paucissima ab hac generali Regula, veluti תֵּת *dare* pro תֵּנֶת: & תְּנָה *dare* pro נְתֹנָה vel נְתֹנֶת, pro quo denuò dicitur תֵּנֶת vel תֵּת contractô, à Rad. נָתַן *dedit*, in cujus indicium ת habet Dagesch Compensativum elisi Nun. שְׂאֵת *ferre.* Infinitiv. pro שְׂאֵת à Rad. נָשָׂא *tulit.*

CANON IV.

Verba quorum futura, terminantur in ־הִי vel ־הִ, descendunt à Quiescentibus ל״ה i. e. tertia Radicali ה, quæ in fine est addenda, ad inventionem Radicis: ut

וִיחִי & *vivet* Pſal. 72. v. 15.

יְהִי *erit* verſ. 16. 17.

Pro יִהְיֶה: Quia י Jod in fine dictionis, nequit quieſcere poſt ֶ Segol, ut dicatur יְחִי, ideoque pro eo venit Chirek, quod ante literas אֵיתָן, Scheva ſuum reſumit: Nam Scheva utrumque, tam ſimplex, quam compoſitum, mutatum ob Scheva ſequens alterum, hoc ſublato, redit: ut יְהִי pro יִהְיֶה ab הָיָה *fuit.*

CANON V.

Verba omnia, quæ in futuro, Segol finale ante literæ בגד כפת in Scheva, mutant, abjecto ה, ut Scheva poſt Scheva veniat, proveniunt à Quieſcentibus ל״ה, ſeu tertia Radicali ה, quæ in fine addenda erit: E. G

יֵרְדְּ Jeſ. 4. v. 2. יֵרְדְּ vel יֵרְדְּ Pſal. 72. *dominabitur*, pro יִרְדֶּה à Rad. רָדָה *dominatus eſt.*

יִשְׁבְּ Num. 21. v. 1. *abducet*, pro יִשְׁבֶּה, à Rad. שָׁבָה *captivum duxit.*

יַפְתְּ vel יֵפְתְּ Geneſ. 9. v. 27. *dilatabit* pro יִפְתֶּה, à Rad. פָּתָה *dilatavit* vel פָּתָא

יַשְׁקְ

יַשְׁקְ *potabit.* pro יַשְׁקֶה, à Rad. שׁקה *potavit*, &c. *Hiphil.* הִשְׁקָה

CANON VI.

Quandò in Conjugatione Hitphaël, litera ת, ante aliam ejusdem organi, veluti דטת · זסצש : ט & צ excidunt, & per Dagesch in sequenti compensantur, tunc resoluto Dagesch in ת, literæ characteristicæ הִתְ, sunt abjiciendæ ad inveniendam Radicem: E. G.

מְדַבֵּר pro מִתְדַּבֵּר *loquens.*

יִטַּהֵר pro יִתְטַהֵר *mudabitur*, vel *mundabit se*

הִנַּבֵּא pro הִתְנַבֵּא *vaticinatus est.*

הִדַּדָּה pro הִתְדַּדָּה *incessit*, quia est ibi ת & ד affine, ejusdemque organi.

אֶדַּדֵּם pro אֶתְדַּדֵּם Psal. 42. v. 5. *gressurus sum cum illis*, quod denuò dicitur pro אֶתְדַּדֶּה עִמָּהֶם juxta Hebræos, à Rad. דדה.

אֶדַּדֶּה pro אֶתְדַּדֶּה Jes. 38. v. 15. *leniter incedam.*

הִדַּכָּא

הִדַּכָּא pro הִתְדַּכֵּא *contritus est.*
הִתַּמֵּם pro הִתְתַּמֵּם *perfectus fuit.*

CANON VII.

In Conjugatione Quarta Hithpahel, cùm sæpissimè Metathesin primæ Radicalis patiatur, quæ loco ת ponitur post ה, quandò ea una est, ex literis סצש, ea transpositio reducenda, ac restituenda est E. G.

הִסְתַּתֵּר pro הִתְסַתֵּר *abscondit se.*
הִשְׁתַּמֵּר pro הִתְשַׁמֵּר *custodivit se.*
וַיִּשְׁתַּחֲווּ pro וַיִּתְשַׁחֲווּ Psal. 22. *Et incurrabunt se.*
הִשְׁתַּחֲוָיָה pro הִתְשַׁחֲוָה *se ipsum incurvabit,* iteratâ tertiâ ה, & priori tunc mutata, in ו, à Rad. שָׁחָה.

Neque tantummodò transpositionem primæ Radicalis, ibidem patitur, quandò loco ת ponitur: verum etiam post פּ, ת insupèr mutatur in ט: ut
הִצְטַדֵּק pro הִתְצַדֵּק *se ipsum justificavit.*

C A-

CANON VIII.

Quandò in Conjugatione Hithpaël, duæ Radicales ſubindè geminantur, abjectâ particulâ Characteriſticâ הִת, interſecandum erit Verbum, tertiaque tunc addenda. E. G. in exemplis ſubjectis.

הִתְמַהְמָהּ *moratus eſt*, quod eſt à מָהָה duabus iteratis Radicalibus, cui additur in fine ה.

אֶשְׁתַּעֲשָׁע *oblectabo* Pſ 119. pro אֶתְשַׁעֲשַׁע à Rad. שעה

מִשְׁתַּחֲוִיתֶם *inclinaverunt ſe ante eum*. Ezech. 8. pro מִשְׁתַּחֲוִים Particip. Benoni in Hithpaël, venitque pro מִתְשַׁחֲוִים per Metatheſin literæ ש.

Ratio inveſtigandarum Radicum in Formis Compoſitis.

Formæ Compoſitæ Verborum, Nominumque ad ſimplices ſunt reducendæ, veluti in.

וְהוֹשַׁבוֹתִים

וְהוֹשְׁבוֹתִים Zach. 10. v. 6. *Et tranquillè collocabo vos.* Est composita vox ex הוֹשַׁבְתִּי, à Rad. יָשַׁב, à qua הֲשִׁבוֹתִי, & שׁוּב videsis Buxtorfii Lexicon in שׁוּב

אֶגְאָלְתִּי Jes. 63. v. 3. *contaminavi*, è formâ Chaldaicâ cum א loco ה, ex Aphel. Aben-Esra, scribit esseà Futuro, & Præterito compositum.

תִּשּׁוֹמֵם Eccles. 7. v. 17. *desolationem accerses tibi*, Quod habet formam ex Niphal, & Hithpaël compositam: aut planè ex Niphal, uti Aben-Esra vult. Et Cholem, est loco Cametz. vid. Buxtorf. in Rad. שָׁמַם vel שָׁמֵם *desolare.*

מִנֹּאָץ Jes. 52. v. 2. *irritatur*, pro מִתְנֹאָץ. Ex Particip. Pyhal, & Hithpaël compositum. vid. denuò Buxtorf. in Rad. נָאַץ *sprevit.*

אֶשְׁפָּר *Frustum.* Componitur ex tribus scl. ex אֶחָד מִשִּׁשָּׁה בַּפָּר vid. Buxt. in voce אַשָּׁף *astrologus.*

מִפַּת-גַּג

מַפַּת-בַּג *de buccella cibi* Dan. 1. v. 5. & 11, ſcribitur vulgò tanquam unica dictio, ſed aliqui Rabbinorum, divisìm legunt à בַּג m. g. *cibus* & vocula פַּת *portio* à Rad. פָּתַת *fregit*.

עַבְטִיט *denſum lutum*. Vox compoſita ex עָב, & טִיט.

F I N I S.